

19.8.2021 FIVA 3/02.08/2021
FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG
Offentligt

Finansinspektionens direktionens beslut om ömsesidigt erkännande av makrotillsynsåtgärder som fastställts av den norska makrotillsynsmyndigheten

Finansinspektionens direktion beslutade på sitt sammanträde den 18 augusti 2021 att godkänna de nedre gränserna för de genomsnittliga riskvikterna för norska bostads- och affärsfastighetskrediter som fastställts av Norges makrotillsynsmyndighet (Finansdepartementet) för att tillämpas på kreditinstitut som är registrerade i Finland i enlighet med artikel 458 punkt 5 i EU:s kapitalkravsförordning (575/2013) och 10 § 1 mom. 6 punkten i lagen om Finansinspektionen. De nedre gränserna är 20 procent för norska bostadskrediter och 35 procent för norska affärsfastighetskrediter. Från och med den 11 september 2021 tillämpas de nedre gränserna på kreditinstitut som tillämpar interna modeller för kreditrisk och som i Norge har ett utestående belopp av bostadskrediter på över 32,3 miljarder NOK eller affärsfastighetskrediter i Norge på över 7,6 miljarder NOK.

Finansinspektionens direktion har dessutom beslutat att tillämpa följande principer för ömsesidigt erkännande av systemriskbuffertkravet som ställts av den norska makrotillsynsmyndigheten:

- Finansinspektionen följer i regel Europeiska systemrisknämndens (ESRB) rekommendation om ömsesidigt erkännande av systemriskbuffertkrav (s.k. ömsesidighet för makrotillsynsåtgärder).
- Ett beslut enligt 10 kap. 4 d § i kreditinstitutslagen om tillämpning av systemriskbuffertkravet på finländska kreditinstitut fattas när det finns tillräckliga uppgifter om när och hur kreditinstitutsdirektivet (CRD V) som för närvarande tillämpas inom EU införlivas i Norges lagstiftning och om hur lagstiftningsändringarna och förutsättningarna för CRD V-regleringen beaktas i grunderna för fastställande och dimensioneringen av Norges systemriskbuffertkrav och andra makrotillsynskrav.
- På grund av den betydande effekten av tillämpningen av systemriskbuffertkravet och osäkerheten kring utvecklingen av pandemin och det finansiella systemet träder tillämpningsbeslutet i kraft 12 månader efter att beslutet har fattats, men tidigast 18 månader efter att ESRB:s rekommendation har offentliggjorts i EU:s officiella tidning, dvs. den 11 december 2022.

Beslutsmotivering

Finansdepartementet, dvs. Norges finansministerium och makrotillsynsmyndighet, beslutade i december 2020¹ att i enlighet med artikel 458 i EU:s kapitalkravsförordning (575/2013) fastställa nedre gränser för de genomsnittliga riskvikterna för norska bostadskrediter (20%) och affärsfastighetskrediter (35%). Vidare beslutade Finansdepartementet att fastställa ett systemriskbuffertkrav på 4,5 % på exponeringar i Norge för

¹ Finansdepartementet (2020) [Endringer i bankenes kapitalkrav er fastsatt](#)

19.8.2021 FIVA 3/02.08/2021
FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG
Offentligt

kreditinstitut som är verksamma i Norge. Det nya kravet ersatte det tidigare systemriskbuffertkravet på 3,0 % som tillämpades på kreditinstitutens samtliga exponeringar. Kraven trädde i huvudsak i kraft vid utgången av 2020.

I februari 2021 bad Finansdepartementet Europeiska systemrisknämnden (ESRB) att utfärda en rekommendation om tillämpningen av de krav som ministeriet ställer på de exponeringar i Norge för utländska kreditinstitut som är verksamma i Norge. ESRB offentliggjorde den 11 juni 2021 sin rekommendation² om ömsesidigt erkännande av den norska makrotillsynsmyndighetens krav i EU:s officiella tidning. Enligt rekommendationen ska riskviktsgolven godkännas för tillämpning på bostads- och affärsfastighetskrediter i Norge för kreditinstitut som är registrerade i något annat land inom en övergångsperiod på tre månader. Det norska systemriskbuffertkravet kan däremot enligt rekommendationen godkännas för tillämpning inom en längre övergångsperiod på 18 månader. I rekommendationen konstateras dessutom att systemriskbuffertkravet kan antas på en nivå som avviker från det ursprungliga kravet fram tills dess att den norska lagstiftningen har uppdaterats så att den motsvarar kraven i kreditinstitutsdirektivet (CRD V) som tillämpas på kreditinstitut i EU-området³.

Ömsesidigt erkännande av makrotillsynsåtgärder är i regel motiverat för att stärka makrotillsynspolitikens effektivitet och främja lika konkurrensvillkor. Det är därför motiverat att tillämpa de riskviktsgolv som den norska makrotillsynsmyndigheten har fastställt på finländska kreditinstituts bostads- och affärsfastighetskrediter i Norge i enlighet med ESRB:s rekommendation. Syftet med riskviktsgolven är att säkerställa att kreditinstituten reserverar tillräckligt med kapital för att täcka förluster som kan uppkomma till följd av eventuella störningar på den norska fastighetsmarknaden. Enligt ESRB:s rekommendation ska kraven tillämpas institutspecifikt på kreditinstitut som tillämpar interna modeller för kreditrisk och som i Norge har ett utestående belopp av bostadskrediter på över 32,3 miljarder NOK eller affärsfastighetskrediter på över 7,6 miljarder NOK.

Det ömsesidiga erkännandet av riskviktsgolven bedöms för närvarande inte ha några direkta effekter på de finländska kreditinstitutens kapitalkrav, eftersom de gällande tillsynsbegränsningarna för företag som tillämpar interna modeller för kreditrisk är striktare än riskviktsgolven. Riskviktsgolven kan dock bli effektiva om kreditinstitutens kreditriskmodeller och begränsningar som gäller dem ändras.

De olika versionerna av kreditinstitutsdirektivet (CRD IV och CRD V) som för närvarande tillämpas i Norge och Finland avviker från varandra särskilt i fråga om buffertkrav för nationellt systemviktiga banker (O-SII-buffertar) och kriterierna för ställande av systemriskbuffertkrav. Enligt

² ESRB (2021) [Europeiska systemrisknämndens rekommendation av den 30 april 2021 om ändring av rekommendation ESRB/2015/2 om bedömningen av gränsöverskridande effekter och frivillig ömsesidighet för makrotillsynsåtgärder \(ESRB/2021/3\)](#)

³ I Norge gäller den tidigare versionen av EU:s kreditinstitutsdirektivet (CRD IV)

19.8.2021 FIVA 3/02.08/2021
FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG
Offentligt

CRD V-regleringen ska O-SII- och systemriskbuffertkraven ställas på basis av olika systemrisk, medan CRD IV-regleringen inte ställer lika noggranna gränser för kravens användningsändamål och grunderna för att fastställa dem. Den norska makrotillsynsmyndigheten motiverar systemriskbuffertkravet delvis med risker som hänger samman med enskilda instituts systemviktighet och som enligt CRD V-regleringen ska täckas enbart med O-SII-buffertkraven. Sålunda skulle den norska systemriskbufferten och O-SII-buffertarna för finländska kreditinstitut delvis gälla samma riskexponeringar, vilket strider mot CRD V-regleringen.

Tills vidare finns det inga säkra uppgifter om när och hur CRD V kommer att genomföras i den norska lagstiftningen⁴. Utöver genomförandet av CRD V-regleringen är det också osäkert hur förutsättningarna för CRD V-regleringen i sinom tid kommer att beaktas i grunderna för fastställande och dimensioneringen av Norges systemriskbuffertkrav och andra makrotillsynskrav.

På grund av skillnaderna i lagstiftningen mellan Finland och Norge och den osäkerhet som är förenad med genomförandet av CRD V-regleringen i Norge är det motiverat att fatta beslut om tillämpningen av Norges systemriskbuffertkrav först när det finns tillräckliga uppgifter om införlivande av CRD V-regleringen i den norska lagstiftningen och om hur lagstiftningsändringarna och förutsättningarna för CRD V-regleringen beaktas i de makrotillsynsbufferar som Norge har fastställt.

Det råder alltså stor osäkerhet kring hur pandemin och bankernas kreditrisker utvecklas. De finländska bankernas problemkrediter och kreditförluster kan på grund av den utdragna pandemin öka betydligt, vilket skulle försämra de finländska bankernas förlusttolerans och utlåningskapacitet. Om kapitalkraven skärps samtidigt, kan bankernas förmåga att stödja den ekonomiska återhämtningen försämrats ytterligare. En fullständig tillämpning av det norska systemriskbuffertkravet ökar det sammanlagda kapitalkravet för kreditinstitutssektorn i Finland med uppskattningsvis 1,3 miljarder euro (0,5 % av de riskvägda posterna).

På grund av den betydande effekten av ömsesidigt erkännande av systemriskbufferten och osäkerheten kring utvecklingen av pandemin och det finansiella systemet är det motiverat att tillämpa en längre övergångsperiod vid tillämpningen av kravet än normalt. När det finns tillräcklig information om genomförandet av CRD V-regleringen i Norge för att kunna fatta ett beslut om ömsesidigt erkännande, är det motiverat att sätta i kraft det norska systemriskbuffertkravet inom 12 månader efter det att beslutet fattades, eftersom en motsvarande övergångsperiod också tillämpas på ikraftträdandet av de systemriskbuffertkrav som ställs i Finland. Å andra sidan ska besluten om skärpning av kapitalkraven också överensstämja med de tidigare riktlinjerna⁵ som ECB:s

⁴ Norges parlament stortinget har fått ett lagförslag om genomförande av CRD V, men antagande av det förutsätter att det reviderade direktivet införlivas med EES-avtalet. Tidtabellerna för dessa processer är tills vidare okända.

⁵ [Pressmeddelande](#) från ECB:s banktillsyn 28.7.2020

19.8.2021 FIVA 3/02.08/2021
FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG
Offentligt

banktillsyn har fastställt för buffertkraven. Därför är det motiverat att beslutet om tillämpning av Norges systemriskbuffertkrav sätts i kraft tidigast efter en övergångsperiod på 18 månader enligt ESRB:s rekommendation, dvs. den 11 december 2022.